

Bijlage 1: Vijf overkoepelende thema's

Inleiding

Na aanleiding van het advies Halsema heeft de SG zijn collega-SG's van SZW, OCW, BZK en JenV tweemaal bijeengeroepen. Deze vijf departementen onderschrijven het belang van het advies en willen het corona-moment gebruiken om samen met gemeenten een versnelling aan te brengen. Hierbij zijn de hoofdpunten van het advies Halsema leidend:

- 1) De ontferming over bestaande en nieuwe kwetsbare groepen;
- 2) Het versterken van de samenwerking tussen overheden en lokale coalities;
- 3) Het geven van regie over eigen leven aan alle burgers en met name aan jongeren;

Het versterken van het eigen doen-vermogen van burgers staat centraal in deze coronacrisis. Tegelijkertijd is extra ondersteuning nodig vanuit gemeenten en het Rijk, met name voor de kwetsbare groepen die onevenredig hard zijn geraakt. We zien dat corona krachten losmaakt in het land en nieuwe kansen ontstaan door een gevoel van urgentie. Op verschillende plekken in het land zien we mooie creatieve maatschappelijke initiatieven (bv. verschaffen laptops voor afstandsonderwijs) waar lokale coalities het verschil maken. Soms nemen gemeenten het initiatief maar net zo vaak ondersteunen zij de beweging die door anderen is gestart. Iedereen beseft zich dat er preventief gehandeld moet worden om te voorkomen dat de kwetsbare groepen in omvang en problematiek groeien. Op verschillende plekken in Nederland slagen lokale coalities en gemeenten hierin, maar dat lukt zeker niet overal. Deze problematiek vergt maatwerk en geven gemeenten geven daarom 'regelruimte' aan professionals en burgers om te doen wat nodig is. Gemeenten en het Rijk willen, vanuit een faciliterende rol, het corona-momentum gebruiken om op meer plekken in het land versnelling te brengen in een integrale aanpak voor bestaande en nieuwe kwetsbare groepen. In deze versnelling is het essentieel om tijd en ruimte te creëren om de burgers voor wie we het doen te betrekken. We moeten niet over maar met burgers praten. Dit geldt in het bijzonder voor jongeren. Het gewone leven voor jongeren is overhoop gegooid waarbij kwetsbare jongeren het extra lastig hebben. Bij het leren omgaan met het 'nieuwe normaal' is het belangrijk om jongeren met diverse achtergronden te betrekken bij het maken van lokaal en landelijk beleid. Gemeenten en het Rijk willen dit moment gebruiken om de jongerenparticipatie een extra boost te geven. Zowel voor het aanpakken van de coronacrisis nu als voor de lange termijn. Aansluitend bij de oproep van premier Rutte gaat het hierbij nadrukkelijk niet alleen om de gemeenten en de Rijksoverheid, maar ook om jongerenparticipatie bij scholen, sportclubs en andere maatschappelijke organisaties.

a) Multiprobleemhuishoudens

Bij circa 5% van de huishoudens is sprake een stapeling van problemen. Circa 50% van alle kosten in het sociaal domein worden gemaakt om deze groep te helpen. Deze 5% huishoudens vormt ook een belangrijk deel van de populatie in het justitie- en veiligheidsdomein. De verwachting is dat deze groep door de effecten van de Coronacrisis groeit.

Binnen het Programma Maatwerk Multiprobleemhuishoudens werkt het kabinet aan nieuwe manieren om de problematiek van deze groep innovatief en duurzaam op te lossen. Deze inzet gaat het kabinet intensiveren. Binnen het programma wordt thans al gewerkt aan meer instrumenten en bevoegdheden voor professionals, lokaal en landelijk, om sneller maatwerk te kunnen leveren. Zoals een time-out bevoegdheid, een afwijkingsbevoegdheid voor professionals bij landelijke uitvoerders en een Landelijk Escalatie Team voor gestageneerde casuïstiek. Bezien wordt of een overbruggingsprocedure ingezet kan worden. Dat maakt het mogelijk om inwoners eerst te helpen en pas daarna te kijken welke partij moet financieren.

In aanvulling hierop gaat het kabinet samen met gemeenten een datagedreven aanpak van multiprobleemhuishoudens inrichten. Aan de hand van data-analyses worden de meest problematische (en duurste) gezinnen geïdentificeerd, geholpen en daar waar nodig aangepakt. Daar waar uit de data-analyse blijkt dat er sprake is van een significante oververtegenwoordiging van deze groep in bepaalde wijken wordt deze aanpak gecombineerd met een wijkgerichte aanpak. Amsterdam heeft onlangs een corona-monitor opgezet om meer data-gedreven aan de coronacrisis aan te pakken (zie bijlage 2)

In een aantal stedelijke vernieuwingsgebieden is al langer sprake van een stapeling van kwetsbaarheden. De sociale effecten van de corona-crisis manifesteren zich in volle hevigheid ook juist in deze gebieden. Met het oog hierop wordt bij de corona-versnelling in het bijzonder aandacht gegeven aan de 16 stedelijke vernieuwingsgebieden, waar de desbetreffende gemeentebesturen met hun bewoners, maatschappelijke partners en -in het kader van het

interbestuurlijke programma Leefbaarheid en Veiligheid- de rijksoverheid samenwerken aan een integrale gebiedsgerichte aanpak a la het nationale programma Rotterdam Zuid.

b) Kwetsbare jongeren (aanpak 16-27)

Uitgangspunt moet zijn dat jongeren naar school gaan of aan het werk worden geholpen. In de vorige crisis is in de grote steden ervaring opgedaan met intensief klantmanagement dat heeft bijgedragen aan een drastische vermindering van de jeugdwerkloosheid. In lijn met IBO advies worden Gemeenten daarvoor gefaciliteerd met regelgeving om regie te kunnen voeren en waar nodig informatie uit te wisselen (RMC en werk en inkomen) en met aanvullend budget. Onderwijsinstellingen krijgen de gelegenheid jongeren langer aan zich te binden met aanvullende opleidingsactiviteiten.

In november 2017 kwam de Jong VolwassenTop bijeen om slim en slagvaardig kansen te creëren voor jongeren tussen de 16 en 27 in een kwetsbare positie. Conform het rapport Halsema heeft dit geleid tot veel regionale en lokale samenwerkingsverbanden om deze jongeren integraal te ondersteunen op meerdere leefgebieden: werk, school, wonen, zorg, welzijn. Het Netwerk 16-27 is een samenwerking van diverse organisaties, Rijk, gemeenten en kennisinstellingen. Toch vraagt ook de werkgroep Halsema aandacht voor de kwetsbare positie waarin jongeren zich bevinden door het COVID-19 en waarschuwt voor een nieuwe groep kwetsbare jongeren. Buiten alle initiatieven die er lopen voor de doelgroep 16-27 zien we een mogelijkheid tot versnelling/intensivering via de volgende lijnen:

Ongelijke kansen in het onderwijs:

De crisis heeft wel geleid tot een hernieuwd bewustzijn van ongelijkheid in kansen van kinderen en jongvolwassenen. Het is allereerst van belang dat leerlingen en studenten in beeld zijn en niet van de radar verdwijnen. We weten dat scholen, van kinderopvang tot en met mbo, jongeren zoveel mogelijk in beeld proberen te krijgen en ook steeds beter zicht krijgen op de jongeren. Door OCW, JenV, VWS, de raden, kinderopvang, VNG, Ingrado en OCW wordt op moment geïnventariseerd wat nog meer gedaan kan worden om leerlingen in beeld te krijgen en vervolgens ook weer naar school te krijgen. De opgave voor scholen is groot en vereist sterke inzet op de samenwerking met gemeente en maatschappelijke instanties. Dit blijft de komende periode van belang en vergt van veel betrokkenen krachtsinspanning. Het afstandsonderwijs maakt daarnaast heel zichtbaar hoe verschillend de condities in de thuissituatie van kinderen en jongeren zijn om te leren. Het kabinet heeft middelen vrij gemaakt voor het bieden van steun en maatwerk voor leerlingen en studenten die door de maatregelen rondom de gevolgen van COVID-19 extra begeleiding nodig hebben. Het kabinet maakt hiervoor totaal €244 miljoen vrij. Hiermee kunnen aanbieders van voorschoolse educatie en scholen in de periode van de zomervakantie 2020 tot en met de zomervakantie 2021 leerlingen en studenten ondersteunen om zo onverhoopte achterstanden in te lopen door extra programma's aan te bieden naast de reguliere onderwijstijd. De crisis heeft al veel maatschappelijke energie losgemaakt en geleid tot mooie initiatieven om ongelijke kansen van jongeren te bestrijden. Zaak is dit verder uit te bouwen. Om tot een goede besteding van de beschikbare middelen voor extra onderwijstijd te komen en ongelijke kansen van jongeren te bestrijden is samenwerking tussen gemeenten, lokale coalities en scholen van groot belang. De gemeenten kunnen een integrale benadering bevorderen (school-overstijgende aanpak), informatie en kennis delen tussen scholen en ervoor zorgen dat die leerlingen bereikt worden die hier het meeste baat bij hebben. De gemeenten hebben ook zicht op de scholen met de grootste uitdagingen. Ook de rol van de GKA (Gelijke Kansen Alliantie) kan verder versterkt worden. Vanaf het moment dat de scholen sloten, heeft de GKA (Gelijke Kansen Alliantie) actief ingezet op kennisdeling om groeiende ongelijkheid tegen te gaan.

De gemeenten gaven aan stappen te willen maken in het huidige onderwijsstelsel door bijvoorbeeld versneld te investeren in de kwaliteit van scholen met veel doelgroep leerlingen om deze leerlingen beter onderwijs ontvangen. Ook zien de gemeenten kansen om meer maatwerk en flexibiliteit te creëren in overgang en doorstroom. Tenslotte willen gemeenten meer 'alles in een

scholen', latere overgang van po naar vo en langere duur van het vmbo (6 jaar) zoals bij het vwo (bv vakmanschapsroute in VMBO).

Oplopende werkloosheid als gevolg van COVID-19:

Preventie en aanpak van jeugdwerkloosheid is nodig gericht op het behoud van jongeren in het onderwijs en het ondersteunen van kwetsbare jongeren naar werk, zo mogelijk gecombineerd met leren, in de 35 arbeidsmarktregio's. Het gaat dan om jongeren die dit en volgend schooljaar het onderwijs zullen verlaten zonder startkwalificatie vanwege een beperking (pro/vso) of vanwege voortijdige schooluitval of met een mbo-diploma in een opleidingsrichting met weinig arbeidsmarktkansen. Deze groepen zijn nu al kwetsbaar en worden door de coronacrisis nog kwetsbaarder. Dit is in lijn met (de kabinetsreactie op) het IBO Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt en de initiatieven die daaruit voortvloeien. Jongeren kunnen ook meeliften op het initiatief "NLWerkDoor" en "NL Leert Door" gericht op zowel het matchen op banen als leerbanen, waarbij werken en leren wordt gecombineerd (praktijkleren mbo). Om het pakket gericht onder de aandacht te brengen bij de mensen die het nu het hardste nodig hebben, komt er een campagne in samenwerking met stakeholders.

Extra aandacht voor dreigende dak- en thuisloosheid:

Jongeren die uit de jeugdwet stromen omdat ze 18 worden zijn er zeer bij gebaat als er een vorm van zorg en ondersteuning blijft of dat de zorg die ze hebben op het moment dat ze 18 worden nog een tijdje gecontinueerd wordt. Inkoop regels maken het nu vaak lastig om een doorlopend aanbod te creëren voor deze jongeren. Met als gevolg snellere kans op uitval op school, werk en Het is voor gemeenten van belang te weten welke jongeren de Jeugdzorg gaan verlaten op hun 18e en wat er voor deze jongeren nog nodig is aan verdere begeleiding naar een volwassen leven. Tijdens de Corona-crisis zal de kwetsbare groep die uit de jeugdzorg komt het nóg lastiger hebben (bijv. verlies werk, moeilijk werk te vinden, begeleiding op afstand). Heel concrete corona-aanpak kan zijn om alle jongeren in de intramurale jeugdzorg die vanaf maart, zolang de crisis duurt, 18 worden in beeld te brengen en niet los te laten tot dat we weten dat hun basisbehoeften vervuld zijn en zij niet op straat komen of zich in de schulden (moeten) steken.

Extra aandacht voor jongeren met een migratieachtergrond

De arbeidsmarktpositie van Nederlanders, en ook jongeren, met een niet-westerse migratieachtergrond en hun achterstand ten opzichte van de (vergelijkbare) groep Nederlanders zonder migratieachtergrond varieert sterk met de conjunctuur. Een plausibele verklaring hiervoor is dat ze vaker tijdelijke- en flexcontracten hebben en dat werkgevers in tijden van een ruime arbeidsmarkt, waarin ze veel te kiezen hebben, 'veilig' kiezen en 'dus' vaker voor kandidaten zonder migratieachtergrond kiezen dan in tijden van arbeidsmarktcrisp, wanneer zij die keuzevrijheid niet hebben. Het risico is dan ook dat de inhaalslag die mensen met een niet-westerse migratieachtergrond die in de afgelopen jaren van hoogconjunctuur hebben gemaakt, weer (deels) verdamppt als de conjunctuur straks omslaat. Dit geldt in nog sterkere mate voor statushouders, wier positie nog kwetsbaarder is. Jongeren met een migratieachtergrond lopen ook specifiek vooral tegen het probleem van stagediscriminatie aan. Stagediscriminatie is al een probleem. Jongeren met een migratieachtergrond moeten 3 x vaker solliciteren om een stage vinden dan autochtone jongeren. Op basis van ervaringen met de vorige crisis is de kans vrij groot dat (stage) discriminatie de komende periode sterk zal toenemen. Dit vraagt naast de al genoemde generieke extra maatregelen voor meer stages, ook actief beleid voor betere matching en ondersteuning door onderwijsinstellingen. Dit geldt trouwens ook voor het vinden van de 1e baan.

c) Meer regie geven aan jongeren

Jongeren zijn weliswaar fysiek minder kwetsbaar maar zij worden wel sterk sociaal getroffen. Velen zijn hun baantjes kwijt, scholen zijn gesloten en moeilijk om sociale contacten te onderhouden en te sporten of andere activiteiten te ondernemen. Bij de start van de coronacrisis was veel beleid noodzakelijk top-down. In de nieuwe fase van de coronacrisis is meer ruimte om jongeren meer regie te geven en mee te laten denken over wat zij nodig hebben in de komende periode. Zo kan het Kabinet zich verzekeren dat het beleid ruimte biedt voor maatwerk, want er zijn grote verschillen binnen de groep jongeren. Naast maatwerk zijn handelingsopties van belang voor het gevoel van regie. "Niet over jongeren praten, maar met jongeren praten" is het motto. Het kabinet en gemeenten willen deze coronacrisis als momentum gebruiken om op korte termijn met jongeren in gesprek te gaan over Corona, en mee te denken over mogelijkheden voor jongeren om hun situatie te verbeteren. Daarnaast wil het kabinet ook het momentum gebruiken om jongerenparticipatie te verduurzamen op de (middel)lange termijn.

NB Onderstaand is een opsomming lopende acties. Met VNG is besproken dat dit nog moet worden aangevuld met voorbeelden van echte inspraak voor jongeren. Meer dan een oproep vanuit MP, maar dan een panel. Maar hoe doen we een fundamenteel andere totstandkoming van de maatregelen van onderaf. Met echte jongeren van de straat en niet uit een highbrow netwerk. Dit moet verder worden uitgewerkt.

Jongeren meer regie geven op korte termijn:

- Generatieaanzet.nl: NJR heeft samen met LAKS en FNV Young & United de handen ineengeslagen en de website generatieaanzet.nl op 20 mei gelanceerd. Op deze site kunnen jongeren hun ideeën en zorgen delen. Ook wordt het gesprek aangegaan met jongeren die zich aanmelden. De vorm hiervan is nog niet duidelijk. Over een aantal weken wordt een advies aan het kabinet gegeven.
- Maatschappelijk DienstTijd: MDT jongeren zijn al actief bezig met het vormgeven van de 1,5meter samenleving. Organisaties die MDT aanbieden hebben de handen ineengeslagen en gekeken wat jongeren via MDT juist in deze lastige periode kunnen betekenen voor de samenleving. Dat heeft geleid tot een verzameling van initiatieven die ondersteuning aan kwetsbare groepen biedt met aandacht voor talentontwikkeling en begeleiding van jongeren. Bijvoorbeeld: jongeren die zich inzetten voor eenzaamheid bij ouderen, een alternatieve Koningsdag, activiteiten voor kinderen tijdens de Ramadan of jongeren met een beperking die aan de slag gaan met alternatieve activiteiten en workshops om elkaar handvatten te bieden. Vanuit wat we al met MDT doen willen we een extra impuls geven met het oog op het rapport Halsema en de oproep Rutte. MDT gaat met jongeren ideeën bedenken over de vormgeving van de anderhalve meter samenleving, maar er zal ook vooral gekeken worden bij welke initiatieven jongeren daar meteen mee aan de slag kunnen. Jongeren zullen zo al lerende meedoen aan het vormgeven van het land in en na coronatijd. Door de diversiteit van MDT jongeren ontstaat er een goed beeld over de behoeftes en mogelijkheden van jongeren in Nederland. Ze worden uitgedaagd om na te denken en hun eigen ervaringen te delen over hoe de samenleving zo in te richten dat deze aansluit bij de behoeftes en mogelijkheden van jongeren. Met de ambitie dat er initiatieven doorgroeien waarmee de samenleving zelfs sterker wordt dan voor corona.
- Nationale Wetenschapsagenda: De NWA is recent i.s.m. het RIVM, ErasmusMC en Unicef Nederland interactieve sessies georganiseerd waarin kinderen en jongeren vragen konden stellen aan wetenschappers over corona. Het vervolg van deze sessies gaat nog een stapje verder: in digitale pressure cookers gaan jongeren samen met wetenschappers, maatschappelijke organisaties en (lokale) beleidsmakers aan de slag met concrete plannen en oplossingen voor de problemen waar ze zelf door corona tegenaan lopen. Zo benutten we de creatieve ideeën van jongeren, brengen we ervaringskennis en wetenschappelijke expertise samen en zetten we in op maatschappelijke veerkracht bij de verdere aanpak van COVID-19 crisis.
- Nederlands Jeugdinstituut (NJI): het NJI gaat komende dagen/weeken met ruim 10 jongerenorganisaties in gesprek om samen te praten over corona-beleid.
- Nationaal jeugddebate op 24 juni: Samen met het NJR organiseren we het nationaal jeugddebate op 24 juni. De premier of minister VWS kan dit podium pakken om in dialoog te gaan met de jongeren over de coronacrisis.
- Unifec: Unicef heeft de impact van corona maatregelen voor jongeren geïnventariseerd en het rapport aangeboden. Minister VWS gaat op korte termijn met hen in gesprek hierover.
- Optioneel: jongeren vragen laten stellen aan het OMT: Generatieaanzet, coalitie Y, Unicef kinderen en andere groepen jongeren weten de rijksoverheid goed te vinden na de oproep van de premier. We kunnen eventueel samen met een groep jongeren uit alle ontvangen berichten van jongeren enkele vragen destilleren die wij voorleggen aan het OMT. Een interessante invalshoek zou kunnen zijn: "hoe komen jongeren de coronazomer door?".
- GKA jongerenraad: Veertien jongeren in de leeftijd van 16 tot en met 24 jaar, afkomstig uit heel Nederland en alle onderwijssectoren delen hun eigen ervaringen (en van medeleerlingen) met betrekking tot onderwijs op afstand tijdens de coronacrisis. Deze groep jongeren levert een actieve bijdrage aan het bevorderen van kansengelijkheid, juist door hun diversiteit in achtergrond, kennis en netwerk.

Jongeren meer regie geven op de (middel)lange termijn:

BZK en VWS inventariseren samen met jongeren(organisaties) welke initiatieven er al zijn en waar de kansen liggen (met bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen). VWS ondersteunt de NJR om de stem van jongeren te horen en te betrekken bij beleidsontwikkeling. NJR werkt aan plannen en

ideeën om jongeren te betrekken bij de vormgeving van de post-corona samenleving, op landelijk regionaal en lokaal niveau. Samen met jongeren en jongerenorganisaties worden ook verschillende instrumenten verkend en ideeën uitgewerkt om aan het begin van 2021 een nieuwe vorm van jongereninspraak op landelijk niveau te creëren (voorheen: Jongerenparlement). Op advies van het SER Jongerenplatform en Coalitie-Y wordt een generatietoets ontwikkeld om de gevolgen van beleid op generaties in kaart te brengen. Over het algemeen zal de samenwerking met jongeren ook fungeren als katalysator voor (decentrale) initiatieven om de stem van jongeren in de democratie te versterken. Verschillende acties zullen in dit kader op touw worden gezet. Verder zoeken we naar kansen jongereninitiatieven te faciliteren, om te stimuleren dat lokale bestuurders jongerenraden oprichten, en maken we voor jongeren op aansprekende wijze inzichtelijk hoe ze kunnen participeren in de democratie.

d) Schulden en armoedeproblematiek

Voor de corona-uitbraak hadden 1,4 mln Nederlandse huishoudens problematische schulden of een risico daarop. De verwachting is dat door de coronacrisis meer mensen in de financiële problemen zullen komen en hulp nodig hebben om de problemen op te lossen/beheersbaar te maken. Daar komen nieuwe groepen schuldenaren bij, zoals zzp-ers en jongeren.

De schuldhelpverlening moet snel en effectief zijn. Daarin moeten stappen gezet worden, zowel in de minnelijke als ook de wettelijke trajecten. Dat vraagt van sommige gemeenten een investering in het ontwikkelen van kennis en aanpakken. Ook moeten gemeenten de nieuwe doelgroepen in beeld krijgen. De coronacrisis vergroot het belang van de brede schuldenaanpak en is voor SZW als regisseur reden om op enkele punten versnelling en versteviging aan te brengen. Daarbij wordt gedacht aan voortzetting van de campagne "Kom uit je schuld", experimenten met gegevensuitwisseling, versterking van het collectief schuldregelen, daarbij zou ook aandacht kunnen zijn voor mogelijke afspraken met schuldeisers over het (tijdelijk) opschorten van invorderingsactiviteiten voorafgaande aan schuldhelpverlening en experimenteren met de noodstopprocedure. Andere denkrichtingen zijn handelingsperspectief bieden aan zorgverleners die te maken hebben met cliënten met schuldenproblematiek die niet worden toegelaten tot schuldhelp vanwege multiproblematiek, zoals (verslaving) zorgverleners ondersteunen bij Eerste Hulp Bij Administratie! Ook worden de aanpakken als 'krachtige basiszorg' versneld uitgebreid om de samenwerking van de huisartsenzorg met het sociale domein in kwetsbare buurten te versterken. Hierover gaan we met de stakeholders in gesprek en zullen we de samenhang tussen de verschillende pijlers bezien. Het is goed om bij de uitwerking rekening te houden met het doenvermogen.

De armoede neemt door de coronacrisis zeer waarschijnlijk toe en ook 'nieuwe' doelgroepen, zoals flexwerkers, werkzoekenden met bv. een werkende partner zullen ondersteuning nodig hebben. VNG en Divosa signaleren al een extra beroep op de bijstand, de bijzondere bijstand. De Voedselbanken verwachten een stevige toename van hun doelgroep en partijen die zich inzetten voor kinderen in armoede krijgen extra aanvragen. Schulden en langdurige armoede werken door op alle levensgebieden (o.a. sociaal isolement, slechte gezondheid en verminderd denkvermogen, participatie). Gerichte en tijdige ondersteuning voor kinderen is extra van belang, omdat kinderarmoede vaak intergenerationele effecten heeft. Ook zullen we de bekendheid van voorzieningen verbeteren – ook juist om de nieuwe kwetsbare groepen in de samenleving te bereiken.

Werk is de beste weg uit armoede en daarom is het belangrijk dat mensen 'arbeidsfit' zijn. Inzetten op re-integratie/dienstverlening gemeenten is daarbij van groot belang. Door mensen in de bijstand te spreken kan schuldenproblematiek bovendien tijdig gesignaleerd worden waardoor eerder maatregelen kunnen worden genomen.

Gemeenten willen doorpakken door bijvoorbeeld een hogere vrijstelling van inkomsten bij werken naast uitkering (was 215 per maand, voorstel naar 300 euro per maand) of om bijstand voor jongeren tijdelijk te verhogen.

e) Nederland werkt/leert door (ook tijdens de coronacrisis)

We onderschrijven de vrees van de werkgroep Halsema dat de kwetsbare groepen deels uit beeld verdwijnen door de crisis en de noodzaak om digitaal te werken. Er ontstonden voor de crisis bij gemeenten initiatieven om mensen die langdurig in de bijstand zitten intensief en persoonlijk te ondersteunen (vanuit meerdere wetten). Dit sluit aan bij de analyse en aanbeveling van de

commissie Borstlap: organiseer wederkerigheid en investeren in volwaardige participatie aan de basis van de arbeidsmarkt.

Een deel van de mensen dreigt nu hun baan te verliezen of hebben hun baan al verloren. Met name kwetsbare groepen zoals zzp'ers, flexwerkers en jongeren, zijn erbij gebaat om van werk naar werk te gaan of de uitkeringsduur zo kort mogelijk te houden. Omdat veel mensen niet terecht kunnen in de sector waar ze vandaan komen, is ondersteuning en scholing nodig. Middels "NL Werkt Door" en "NL Leert Door" wordt daar al op ingezet, maar als de werkloosheid oploopt, is verbreding en intensivering van de arbeidsbemiddeling en scholing nodig.

UWV en gemeenten werken in de arbeidsmarktregio's met sociale partners en het onderwijsveld al samen in "Perspectief op Werk" en helpen samen werkend Nederland zo goed mogelijk door de coronacrisis heen. De partijen hebben daarom het platform "NLWerktDoor" opgezet, waar werkgevers met hun vraag naar personeel naar toe kunnen gaan en dat meerdere regionale en sectorale initiatieven met elkaar verbindt. Vanuit dit platform wordt de vraag van werkgevers doorgeleid naar werkgeversservicepunten in de arbeidsmarktregio's om de vraag en aanbod aan elkaar te verbinden. Dit maakt snelle matches in de regio mogelijk om mensen tijdens deze crisis aan het werk te houden en sectoren van voldoende personeel te voorzien.

Met het crisispakket "NL Leert Door" krijgen mensen die door de crisis hard en onverwacht zijn getroffen ondersteuning om tijdig de transitie naar ander werk te kunnen maken, door zich te oriënteren op actuele loopbaankansen en eventueel daarvoor benodigde scholing (online zo lang dat nodig is). Gekwalificeerde loopbaanadviseurs kunnen mensen ondersteunen met een ontwikkeladvies gericht op kansen op de arbeidsmarkt. Om richting ander soort werk te bewegen is ook vaak enige of soms meer omvangrijke scholing nodig. Het pakket bestaat uit ontwikkeladviezen en online scholing, met een focus op arbeidsmarktrelevante loopbaanstappen.

Inbreng vanuit gemeente: Mensen die een beroep doen op een bijstandsuitkering krijgen de gelegenheid om hun inkomen te verhogen via deeltijdarbeid. De ervaring laat zien dat mensen die een groter deel van het zelf verdiende inkomen bovenop hun bijstandsuitkering en over een langere periode mogen houden, vaker uitstromen uit de uitkering en financieel self supporting worden.

Tenslotte monitoren en onderzoek (nagekomen inbreng vanuit gemeente Adam)

We onderkennen het belang van monitoren, onderzoeken en conclusies trekken op basis van cijfers en feiten. En groot punt in sociaal domein is (naast de toenemende vraag - inkomen) een afnemend gebruik van wmo en jeugd en ook onderwijs.

Genoemde voorstellen gaan over vergroten van wat we al doen en gaan door op bestaande wegen. Maar is er ook noodzaak of wenselijkheid van heroverwegen van voorzieningen, zijn ook andere dingen mogelijk of nodig. er ligt een concept onderzoeksvraag deze week met VerweyJonker besproken, zij komen dit weekend met een uitwerking. *(Onderzoeksvraag naar herijking voorzieningenniveau: leidt de daling van het zorg en ondersteuningsniveau tot stuwmeer van toegenomen problematiek of juist niet, en in dat laatste geval kan de groei van het zelfplossend vermogen, het vinden van andersoortige oplossingen als oorzaak worden aangemerkt. Oftewel hoe kunnen we de ervaringen van de afgelopen twee maanden benutten, waarin aanzienlijk minder reguliere zorg is verleend dan daarvoor en waarin zelf- en samenredzaamheid is gegroeid voor een herijking van het voorzieningenniveau)*